

รายงานผลโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
การวิเคราะห์ข้อมูล MPLUS & Smart PLS Structural Equation Modeling
ตามระเบียบมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ว่าด้วยการให้ทุนฝึกอบรม ดูงาน
และประชุมทางวิชาการแก่บุคลากรของมหาวิทยาลัย

เรื่อง การวิเคราะห์ข้อมูลMPLUS & SmartPLS STRUCTURAL EQUATION MODELING
ระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 ถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2567
ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเมืองทองธานี รวมระยะเวลาการฝึกอบรมในครั้งนี้เป็นเวลา 4 วัน

2. รายงานการฝึกอบรม

(1) วิธีการฝึกอบรม

โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การวิเคราะห์ข้อมูล MPLUS & SmartPLS STRUCTURAL EQUATION MODELING” ระหว่างวันที่ 21 - 22 พฤศจิกายน 2567 และระหว่างวันที่ 30 พฤศจิกายน 2567 ถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2567 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตเมืองทองธานี เป็นการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

(2) สาระสำคัญของการฝึกอบรม

วันที่ 21-22 พฤศจิกายน 2567: หัวข้อการอบรม SEM with Mplus

Mplus เป็นโปรแกรมที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) ซึ่งมีความยืดหยุ่นสูง รองรับข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถเลือกวิธีการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากข้อมูลมีระดับการวัดที่แตกต่างกันหรือมีการแจกแจงที่ไม่เป็นปกติ Mplus ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเลือกวิธีการวิเคราะห์ที่เหมาะสมโดยไม่จำเป็นต้องปรับแต่งข้อมูลให้เป็นไปตามข้อกำหนดของการแจกแจงปกติ ทำให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ตามสภาพที่แท้จริงของมัน นอกจากนี้ การเขียนคำสั่ง (Syntax) ใน Mplus ยังมีความเรียบง่าย ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิเคราะห์ได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

วันที่ 30 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2567: หลักสูตร Smart PLS Structural Equation Modeling

การใช้งานโปรแกรม SmartPLS สำหรับการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างด้วยวิธี PLS-SEM (Partial Least Squares Structural Equation Modeling) เป็นกระบวนการสำคัญในการวิจัยเชิงปริมาณ

โดยเนื้อหาครอบคลุมหลักการออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ความสำคัญของ SEM ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประเภทของ SEM องค์ประกอบหลักของ SEM และหลักการเปรียบเทียบระหว่าง PLS-SEM กับ CB-SEM

โปรแกรม SmartPLS ช่วยในการประมาณค่าพารามิเตอร์ผ่านอัลกอริธึมต่างๆ เช่น PLS Algorithm, Bootstrapping, Consistent PLS, PLSpredict และ IMPA รวมถึงการวิเคราะห์โครงสร้างแบบ First Order และ Higher Order Construct นอกจากนี้ยังรองรับการทดสอบ Mediation Effect และ Moderation Effect ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการใช้ SmartPLS วิเคราะห์ CB-SEM เนื้อหาครอบคลุมประเด็นสำคัญดังนี้

1. หลักการและแนวทางการอ่านและเขียนรายงานผลการวิเคราะห์ PLS-SEM โดยให้ความสำคัญกับ การแสดงคุณค่าของผลการวิเคราะห์ เช่น Direct Effect, Indirect Effect, Total Effect, ค่า R^2 , f^2 และ q^2
2. การใช้ SmartPLS วิเคราะห์ CB-SEM เพื่อ
  - 2.1) ประเมินคุณภาพของโมเดลผ่านการตรวจสอบความตรง (Convergent Validity, Discriminant Validity) และความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha, Composite Reliability) ของตัวแปรแต่ละ
  - 2.2) ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยทั้งในรูปแบบความสัมพันธ์ทางตรงและทางอ้อม
3. การทดลองใช้โปรแกรม Jamovi ซึ่งเป็นอีกทางเลือกใหม่สำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ การใช้ SmartPLS จึงเป็นแนวทางสำคัญในการวิเคราะห์ SEM โดยเฉพาะในบริบทของการวิจัยเชิง ปริมาณที่ต้องการความยืดหยุ่นในการวิเคราะห์ข้อมูลและการตีความผลลัพธ์

(3) บรรยายสิ่งที่ได้สังเกต รู้ เท็น หรือได้รับถ่ายทอดมาให้ชัดเจนในรายละเอียด

1. ได้รับความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการวิเคราะห์ SEM อย่างครบถ้วน ทั้งในด้านการ จัดการข้อมูล การวิเคราะห์เชิงโครงสร้าง และการสรุปรายงานผล
2. เข้าใจความแตกต่างระหว่าง Mplus และ SmartPLS พร้อมทั้งข้อดีของแต่ละโปรแกรม ทำ ให้สามารถเลือกเครื่องมือที่เหมาะสมกับประเภทของข้อมูลและแนวทางการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถประยุกต์ใช้โปรแกรมในการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีหลายมิติ เช่น การตรวจสอบตัวแปร Mediator และ Moderator รวมถึงการทดสอบสมมติฐานที่ซับซ้อน
4. ได้ทดลองใช้งาน Jamovi ซึ่งเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับนักวิจัยมือใหม่ ด้วยอินเทอร์เฟซ ที่ใช้งานง่าย ลดความยุ่งยากในการวิเคราะห์ และช่วยให้เข้าถึงการวิเคราะห์ข้อมูลได้สะดวกยิ่งขึ้น

(4) ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เสริมสร้างศักยภาพด้านการวิจัยและการศึกษาความรู้ด้านการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติและ แบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยให้มีความแม่นยำ และลึกซึ้งมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพงานวิจัยได้รับการยอมรับดี และเพิ่มโอกาสในการตีพิมพ์ในวารสารระดับ นานาชาติ

2. ส่งเสริมนวัตกรรมทางการศึกษา การฝึกอบรมช่วยให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นสูง ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาวิธีการเรียนการสอนและแนวทางการวิจัยใหม่ ๆ ในมหาวิทยาลัย ส่งผลให้คุณภาพทางวิชาการดีขึ้น และสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต

(5) ข้อเสนอแนะ

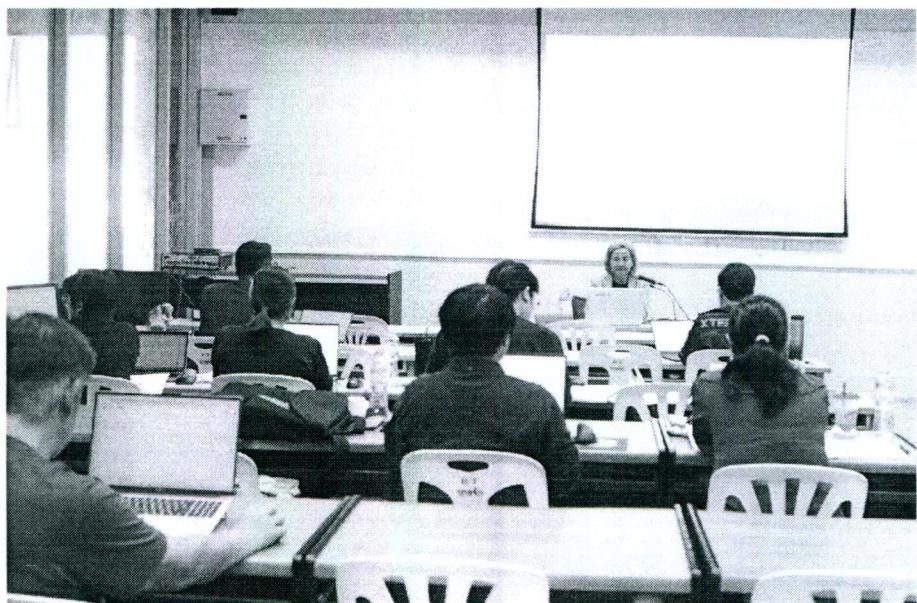
1. จัดทำเครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ SEM มหาวิทยาลัยควรมีลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ Mplus และ SmartPLS เพื่อสนับสนุนการวิจัยแก่นอาจารย์และบุคลากร เพื่อการวิจัยที่หลากหลาย

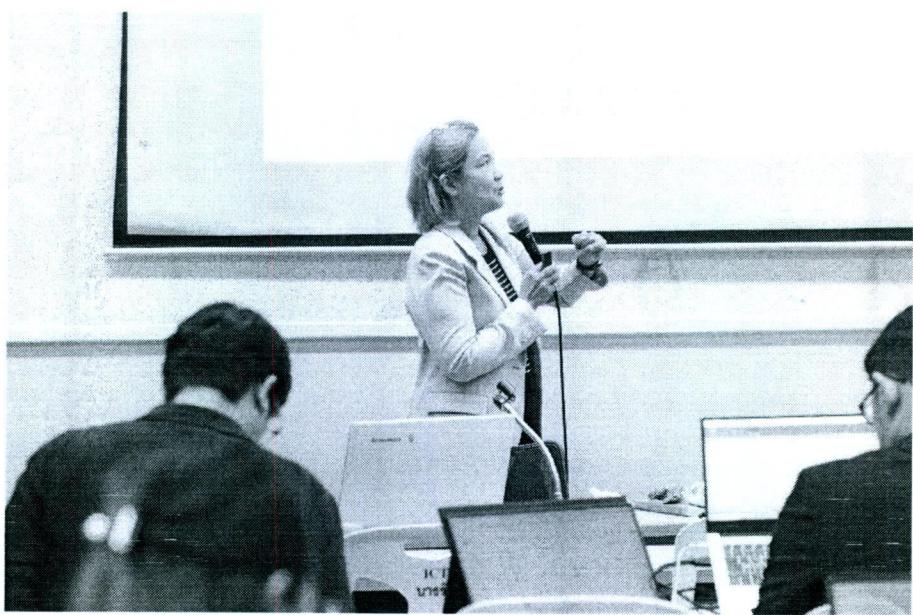
2. ส่งเสริมการตีพิมพ์ผลงานวิจัยที่ใช้ SEM สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานที่ใช้ PLS-SEM และ CB-SEM ในวารสารระดับนานาชาติ และจัดเวิร์กช็อปเกี่ยวกับการเขียนงานวิจัยและการใช้ SEM ในการตีพิมพ์

3. บูรณาการ SEM ในการวิจัยและพัฒนาโครงการของมหาวิทยาลัย ใช้ SEM ในการวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการพัฒนาการศึกษา นำ SEM ไปใช้ในการประเมินผลหลักสูตรและคุณภาพการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การอบรม SEM with Mplus และ SmartPLS ช่วยเสริมสร้างทักษะด้านการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ทันสมัย ข้อเสนอแนะที่นำเสนอสามารถช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัย และเพิ่มศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยในอนาคต

(6) ภาพบรรยากาศการฝึกอบรมและประชานี้ยบัตร

3. ผลการเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการด้านการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติและการพัฒนาแบบจำลองสมการโครงสร้าง (SEM) ในหน้าเว็บไซต์ของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ตามลิงค์ดังนี้ [Posts < สาขาวิชาวิทยาการจัดการ](#) – [WordPress](#)

The screenshot shows a WordPress post editor interface. The title of the post is "การอบรมหัวข้อ: การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย MPLUS & Smart PLS ในการสร้างแบบจำลองสมการโครงสร้าง". The content area contains a brief introduction and a section titled "หัวที่ 21-22 พฤศจิกายน 2567: การอบรม SEM ด้วยโปรแกรม Mplus". The sidebar on the right displays various post settings such as status (published), publish date (วันที่ 4 พ.ค. 2567), link (https://mgtsci.sstu.ac.th/osp-admin/post.php?post_id=1430&edit=true), template (Default template), format (Standard), and categories (สาขาวิชา). A note at the bottom of the content area says "อุดหนุนของ Mplus".